އުރުދޫބަހުން ފެއްޓެވި ލިޔުންތެރިކަން ދިވެހިއަދަބިއްޔާތުގެ އެންމެ
ފުނަށް
20 ސެޕްޓެމްބަރ 2012، ޢަބްދުލްޢަޒީޒު ޖަމާލު އަބޫބަކުރު
ޥަރަށް މުއްސަނދި އަދަބިއްޔާތެއް އޮންނަ ބަހެއް ކަމުގައިވާ އުރުދޫބަހުން ތަޢުލީމުގެ ފުރަތަމަ މަރުޙަލާ
ފުރިހަމަ ކުރެއްވި ޙަބީބާ، ލިޔުންތެރިކަމުގެ ތެރެއަށް ވަދެވަޑައިގަތުމަށް މެދުވެރިވި އެންމެ މުހިއްމު ސަބަބަކީ އުދުރޫ
ބަސް ކަމުގައި އެ ކަމަނާ ޤަބޫލުފުޅުކުރައްވައެވެ. ”އުރުދޫބަސް ދަސްވުމުގެ ސަބަބުން އަދަބިއްޔާތާއި ލިޔުންތެރިކަމުގެ
“
ތެރެއަށް ވަދެވުނީކަމަށް ޤަބޫލުކުރެވެނީ ޙަބީބާ ވިދާޅުވި އެވެ. އަދި ޙަބީބާގެ ކާފާފުޅު ކަކާގ މަނިއްޕުޅު އެއީ ބަހަށް
މޮޅު ބ ފުޅަކަށް ވުމުން އެކަމުގެ އަސަރުވެސް ޙަބީބާގެ އަދަބީ ޙަޔާތަށް ފޯރައިފައި ވާނެ ކަމަށްވެސް އެކަމަނާ
ޤަބޫލުފުޅުކުރައްވައެވެ. އިންޑިޔާގެ ހައިދަރުއާބާދުގެ ޢުޘްމާނިއްޔާ ޔުނިވަރސިޓީގެ އިންޓަރމީޑިއެޓް ކޮލެޖުން
މެތްރިކިޔުލ ޝަން ފުރިހަމަކުރެއްވި ޙަބީބާ އެންމެ ފުރަތަމަ ލިޔުއްވަން ފެއްޓެވީ ޙައިދަރުއާބާދުގައި ނުކުތް ކުޑަކުދިންގެ
.މަޖައްލާއެއް ކަމުގައިވާ ”ޕޫލް“ އަށް އުރުދޫބަހުންނެވެ
އުރުދޫބަހުން ތަޢުލީމުގެ މިދެންނެވި މަރުޙަލާ ފުރިހަމަކުރެއްވުމަށްފަހު އިނގިރ ސި ތަޢުލީމާ ދިމާއަށް މިޞްރާބުޖެއްސެވީ
ސްރީލަންކާ އަށެވެ. އެތާ ގެ ”ހޮލީފެމިލީ ކޮންމެންޓް ސްކޫލް“ގައި އިނގިރ ސި މީޑިއަމުން ތަޢުލީމު ޙާޞިލުކުރެއްވި
ދުވަސްވަރު ކޮޅުނބުގެ ”އެވަރގްރީން“ގައި ކޮންމެ ހޮނިހިރުދުވަހަކު، ދިވެހިބަސް ވެސް ކިޔަވައި
ވިދާޅުވަމުންގެންދެވިއެވެ. އެދުވަސްވަރު އެންމެ ދެރަފުޅުވި ދުވަހެއް ކަމަށް ޙަބީބާ ވިދާޅުވީ، ”ހުވަފެނެއް“ ލިޔެގެން
ގެންދަން އެންގެވީމާ ލިޔުނު ލިޔުން ބައްލަވައިފައި، ”ކިޔާލު ވަރަށް ރަނގަޅ ، އެކަމަކު ދިވެހިބަހުގެ ފެންވަރު ވަރަށް
“
ދަށ މުޙައްމަދު އަމީން ވިދާޅުވި ދުވަހު އެވެ. ނަމަވެސް އެދުވަހު ވީދެރައަކީ ދިވެހިބަސް ދަސްކުރުމަށް ލިބިވަޑައިގަތް
ހިތްވަރެއް ކަމަށް ވެސް ޙަބީބާ ވިދާޅުވި އެވެ. ”އަޅުގަނޑު ދެން ’ސަރުކާރުގެ ޚަބަރު‘ ކިޔަންފެށީ“. ދިވެހިބަހަށް
.މޮޅުފުޅުވުމަށް ކުރެއްވި މަސައްކަތްޕުޅު އިތުރަށް އޮޅުންފިލުއްވައިދެއްވި އެވެ
ވަނަ އަހަރު ސެޕްޓެމްބަރ މަހު 9 ގައި ދުނިޔ ގެ އަލިކަން ދެކެވަޑައިގަތް ޙަބީބާގެ ޢުމުރުފުޅުން 1930 12
އަހަރުގައި އުރުދޫބަހުން ފެއްޓެވި ތަޢުލީމީ ދަތުރުފުޅު ނިންމަވައިލެއްވުމަށްފަހު މާލެ ވަޑައިގެން 1956 ގައި ޤައުމީ
ޚިދުމަތަށް ފެއްޓެވި އިރު، އެ ކަމަނާ އަކީ އުރުދޫބަހާއި އިނގިރ ސިބަހާއި ސިންގަޅަބަހާއި ދިވެހިބަސް ރަނގަޅަށް
.ދެނެވަޑައިގަންނަވާ ބ ފުޅެކެވެ. ފުރަތަމަ އަދާކުރެއްވި ވަޒީފާއަކީ މަދްރަސަތުއްސަނިއްޔާގެ ނާޒިރާގެ މުޢާވިންކަމެވެ
ޙަބީބާ ޙުސައިން ޙަބީބުގެ އަރިހުން އަޅުގަނޑުމެންނަށް މައުލޫމާތު ލިބުނު ގޮތުގައި ޙަބީބާ އެންމެ ފުރަތަމަ
ޝާއިޢުކުރެއްވި ތަރުޖަމާ ވާހަކައަކީ، އުރުދޫބަހުން ދިވެހި ބަހަށް ތަރުޖަމާކުރެއްވި ”ތަސްވީރު “ ނަމަކަށް ކިޔާ
ވާހަކައެކެވެ. އެހެންނަމަވެސް އ ނާގެ ފުރަތަމަ އަމިއްލަ ވާހަކައަކީ ”ސަރުކާރުގެ ޚަބަރު“ގައި ޝާއިޢުކުރެއްވި ޚިޔާލީ
ވާހަކަ ”ހުދުފިނިފެންމާ“ މިވާހަކައެވެ. ނުވަތަ ”މުންނާރު“ގައި ޝާއިޢުކުރެއްވި ”ލ އޮހޮރުވުމަކާ ނުލައި ހިތުގެ ލޮތްބެއް

“
.ވަޒަނެއް ނުކުރެވ ނެ އެވެ. ދެން އެކަމަނާގެ ލިޔުއްވުމުގެ ސިލްސިލާ ފެށިގެން އައީ އެވެ
އައްނަބީލާ ޙަބީބާ ޙުސައިން ޙަބީބު، ”މުންނާރު“ންފެށިގެން ”ސަރުކާރުގެ ޚަބަރު“ން ފެއްޓެވި ލިޔުންތެރިކަން ”ވިޔަފާރި
މިއަދު“ އާއި ”މޫންލައިޓް “އާއި ”ފަތްތޫރަ“ އާއި ”ފުރަދާނަ“ އާއި ”އަދަބީ ޝުޢޫރު“ އާއި ”މޫންލައިޓް“ އާއި
”އަމާޒު“ އާއި ފަދަ ނޫސް މަޖައްލާތަކަށް ފެތުރިގެން ދިޔައެވެ. މިހާރުވެސް ”މިއަދު“ ނޫހާއި ”ފަތްތޫރަ“ އާއި،
“
.”ލިޔުންތެރިޔާ އަށް އ ނާ ލިޔުއްވައެވެ
އަދިވެސް ގަލަންކޮޅުގެ ޙަރަކާތްތެރިކަމަށް ބަދަލެއް ނާންނަ ޙަބީބާގެ ތަޞްނީފުތަކުގެ ތެރ ގައި، ”ފަތްމިނި“، ”އިސްލާމީ
ތާރީޚު“، ”ޚިޔާލުގެ ބާނިތައް“، ”ލައިބްރަރީ“، ”ތަޤްދީރުގެ ނިޔާ“، ”މާފަށްވުރެ..!“ ފަދަ ކިތަންމެ ފޮތެއް
ހިމެނެއެވެ. އަދި ދިވެހިބަހުން އިނގިރ ސި ބަހަށް ތަރުޖަމާކުރެއްވި ”ބޮޑުތަކުރުފާނު ވާހަކަ“ އާއި، ”ދިވެހި ތާރީޚަށް
“
އަވަސް ކަޅިއެއް ވެސް ފާހަގަކޮށްލެވެއެވެ. މި ނޫނަސް ޙަބީބާގެ ކިތަންމެ ތަޞްނީފުތަކެއް ވަނީ ދިވެހި އަދަބީ
ކޮންމެއަކަސް ޙަބީބާގެ އަދަބީ މަސައްކަތްޕުޅުތަކުގެ މޫތައް މިއަދު ދިވެހި އަދަބީ .ދުނިޔެއިން މަޤބޫލުކަން ހޯދައިފައެވެ
ބިމުގައި ވަނީފެތުރިފައެވެ. މިއަދު ވެސް އެކަމަނާގެ އަދަބީ މަސައްކަތްޕުޅަކަށް ހުއްޓުމެއްނާދެއެވެ. އެގޮތުން އުރުދޫބަހުން
.ފެއްޓެވި ލިޔުންތެރިކަން ދިވެހި އަދަބިއްޔާތުގެ އެންމެ ފުނަށް ވަނީ ފޯރައިފައެވެ
ޙަބީބާ ޙުސައިން ޙަބީބު، ދިވެހިބަހަށް ކުރެއްވި އަދި ކުރައްވާ ޚިދުމަތްތަކުގެ އަގުވަ ޒަންކުރައްވައި ދިވެހި ދައުލަތުން އެ
ކަމަނާއަށް ވަނީ ގިނަގުނަ އިނާމުތަކެއް ވެސް އަރުވައިފައެވެ. އާދެ! ދިވެހިބަހަށް ތަރުޖަމާކުރުމުގެ ރޮނގުން
ހިތްވަރުދިނުމުގެ އިނާމު 1981 ވަނަ އަހަރު، ދިވެހި އަދަބިއްޔާތަށް ޚިދުމަތްކުރުމުގެ ދާއިރާއިން ދިވެހިބަހުގެ
ލިޔުންތެރިކަމުގެ ރޮނގުން ޢާއްމުޚިދުމަތުގެ ޝަރަފުވެރިކަމުގެ އިނާމު 2007 ވަނަ އަހަރު އެކަމަނާއަށް ވަނީ
ލިބިވަޑައިގެންފައެވެ. އަދި މިނިވަން 25 ގެ އިނާމާއި ޢުމުރުން ދުވަސް ވިޔަސް ޙަރަކާތްތެރިވެ އުޅުއްވުމުގެ އިނާމާއި
ނޫސްވެރިކަމުގެ ރަންގަލަންވެސް އެކަމަނާ ވަނީ ޙާޞިލުކުރައް ވައިފައެވެ. އަދި ދިވެހި ޤައުމަށާއި ދިވެހި ރައްޔިތުންނަށާއި
ސަރުކާރަށް ވަރަށް އިޚްލާޞްތެރިކަމާއެކު، ވަރަށް ދިގު މުއްދަތެއްވަންދެން ޚިދުމަތްކުރައްވާފައިވާތީ، ”ނިޝާން
“
ދިޔަމިގިލީގެ ޝަރަފުގެ ޢިއްޒަތް (ނ.ދ.ޝ.ޢ) މިދިޔަ އަހަރު ސަރުކާރުންވަނީ އެކަމަނާއަށް އަރުވައިފައެވެ.
އަޅުގަނޑުމެން ތިން މީހުން ވެސް އެދެނީ ޙަބީބާގެ އަދަބީ ޙަޔާތަށް ފަހިކަމާއި ފާގަތިކަން މިންވަރުކުރެއްވުމެވެ.